

Bodnárová, Jana: **13**

Prev. Andrej Pleterski. Ilustr. Daniela Olejníková. Hlebce: Zala, 2017. 99 str.

| M | 3. stopnja
odraščanje



Takole založnik o knjigi: <http://zalozba-zala.si/?product=13>

Zapletenost sodobnega sveta, speče skrivnosti odraslih, prilagajanje spremembam, vživljanje v kožo drugih, posluš za starejše /.../ ...

Zbirka enajstih nežnih zgodb najstnikov pred vstopom v svet odraslosti /.../

Takole pa jaz (na FB): <https://www.facebook.com/tilka.jamnik>

Zakaj naslov »13«? V zbirki je vendar le enajst zgodb, toda ... književne osebe v njih so stare okrog 13 let! Pred vstopom v odraslost se soočajo z zelo različnimi težavami sodobnega sveta in življenja, prilagajajo se svojim spremembam, vživljajo se v druge idr. Vsaka zgodba je lahko povod za samoizpraševanje ali za poglobljen medgeneracijski pogovor! Tenkočutno, sočutno, s posluhom ... zelo drugače!

Spodbude za branje:

- Mlade bralce bi motivirala prav s tem: zakaj naslov »13«? V zbirki je vendar le enajst zgodb! Potem bi zgodbe razdelila med 11 mladih bralcev in jih prosila, da jih preberejo doma in po enem tednu na bralnem srečanju vsak predstavi svojo. Oblike predstavitve so lahko zelo različne: kratek spis, povzetek v obliki propagandnega sporočila, plakat, strip ... »napovednik« za zgodbo v obliki kratkega filma na mobilnem telefonu. Ob vsaki zgodbi izluščimo tematiko, problem. (Smo odkrili vse te: različna čustva, družina, empatija, narava in živali, odraščanje, otroci in ostareli, otroci s posebnimi potrebami, rasne razlike, selitev, vrstniško nasilje? Prepisujem z domače strani založnika 😊) Pogovarjamo se o tistih, ki moje mlade bralce najbolj zanimajo.
- Najbrž bomo v zgodbah odkrili več »bolečin odraščanja«, ki bodo moje mlade bralce zelo zanimala, ker so prav zdaj tudi njihove. Vzamemo si čas in se o njih poglobljeno pogovarjamo! Treba bo več (bralnih) srečanj, ki jih lahko obogatimo z drugimi knjigami, s prispevki iz revij za mlade, z dokumenti s spleta idr.

Spodbude za nadaljnje branje:

Jana Bodnárová (1950), ena osrednjih slovaških avtoric in udeleženka Vilenice 2016, o svojem ustvarjanju pravi, da 'se rada spušča v prostore domišljije, intuicije, podzvesti in arhetipa nezavednega'. V slovenščini imamo še eno njeno knjigo:

Bodnárová, Jana: **Punčka iz stolpa.**

Prev. Andrej Pleterski. Ilustr. Juraj Martiška. Ljubljana: Sodobnost International, 2013. (Zvezdogled), 64 str.
| P | 2. stopnja | o avtorjih | družina, očetje, osamljenost, sosedje, zvezde

Zgodba tenkočutno pripoveduje o deklici Ajki, ki živi v enostarševski družini, z mamo, zelo zaposleno arhitektko. Pred kratkim sta se preselili v obnovljeni stolp na robu mesta, ki se ga Ajka boji, ker naj bi v njem strašilo. Ljudem se obe zdita nekako nenavadni, čudni, Ajke tudi sošolci ne sprejemajo prav dobro. Ajko pogosto varuje teta Zita, družni se z njenim očetom Starčkom, doživi prvi poljubček s cirkuškim dečkom Johnnijem, nerada se sooča s tem, da ima mama novega partnerja Daniela. Vsi ti ljudje so simpatično predstavljeni, so zanimivi in izvirni in Ajki v resnici veliko nudijo. Toda Ajka je kljub temu precej osamljena, tudi zato, ker je občutljiva in bistra, razmišlja o svoji dvojnici nekje v vesolju, mami za božično darilo napiše pravljico O zvezdici brez imena, in takoj nato se izkaže, da je Daniel zvezdogled. Konec zgodbe (tudi s pogledom v čudežno nebo) nakazuje, da bo Ajka sčasoma vendarle sprejela selitev v novo okolje in maminega novega partnerja. Ilustracije čudovito upodabljajo "vesoljno" osamljenost "do neba", tako realni svet in odnose med ljudmi, tudi odnos do živali in narave, kot tudi Ajkina občutja, hrepenenje, sanje ... Knjiga je bila na Slovaškem izbrana za najlepšo knjigo poletja 2011, slovaška sekcija IBBY pa jo je predlagala za UNESCOVO nagrado "strpnost". K slovenskim bralcem prihaja v domišljenem prevodu.

(Vir: 60:40 : priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2014 : pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2013. Ljubljana : Mestna knjižnica, 2014.)